

PRĄD ELEKTRYCZNY W CIECZACH

Dysocjacja elektrolityczna i rekombinacja

Dysocjacja elektrolityczna – proces rozpadu cząsteczek związków chemicznych na jony (kationy i aniony) pod wpływem rozpuszczalnika

ELEKTROLIZA

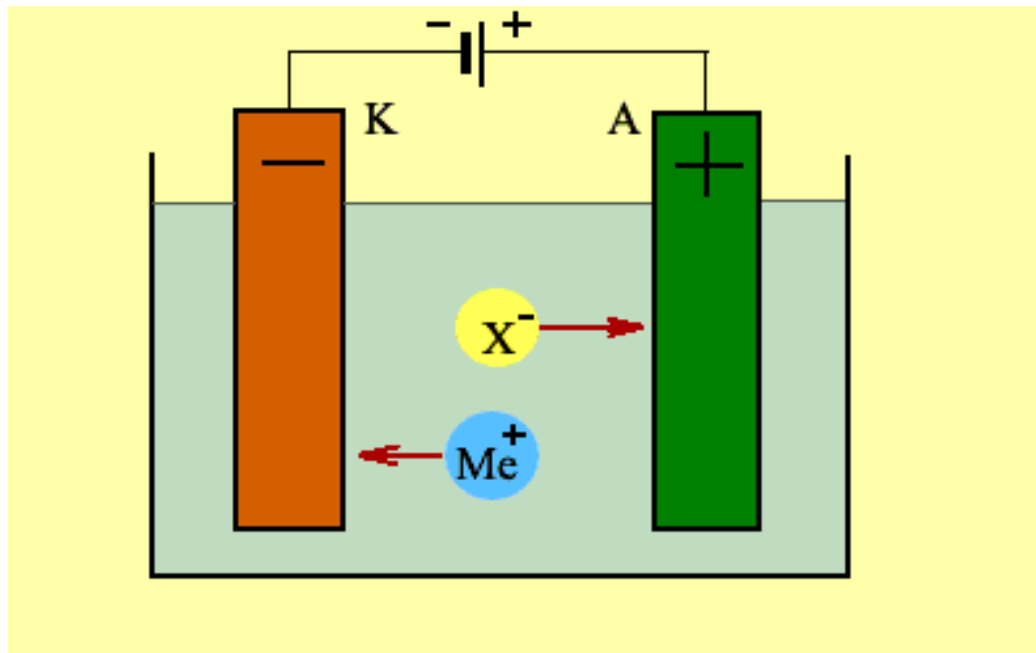
Proces przepływu prądu w cieczach wraz z towarzyszącymi mu zmianami chemicznymi.

Prawa elektrolizy Faradaya:

sformułowane przez Faradaya w 1834 r.:

Schemat elektrolizy

Jeśli w roztworze lub w stopie elektrolitu zanurzymy dwie płytki z metalu czyli dwie elektrody, które połączone są przewodami z biegunami źródła prądu stałego, to w polu elektrycznym utworzonym w przewodniku elektrolitycznym dodatnio naładowane kationy Me^+ poruszają się w stronę ujemnie naładowanej elektrody zwanej katodą, a ujemnie naładowane aniony X^- przesuwają się w stronę dodatnio naładowanej elektrody zwanej anodą.

I prawo elektrolizy Faradaya: $m \sim Q$

gdzie: k - równoważnik elektrochemiczny [$kg/A s$]

II prawo elektrolizy Faradaya:

Stosunek mas m_1 oraz m_2 substancji wydzielonych na elektrodach podczas przepływu jednakowych ładunków elektrycznych jest równy stosunkowi ich równoważników elektrochemicznych k_1 i k_2 oraz stosunkowi ich równoważników chemicznych R_1 i R_2 :

$$\frac{m_1}{m_2} = \frac{k_1}{k_2} = \frac{R_1}{R_2}$$

Równoważnik elektrochemiczny k pierwiastka jest wprost proporcjonalny do jego równoważnika chemicznego μ/w

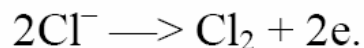
μ – masa 1 mola wydzielonej substancji

w – wartościowość pierwiastka

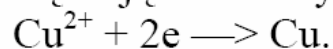
$F = 96511 \text{ C/mol}$ – stała Faradaya

Przykład elektrolizy

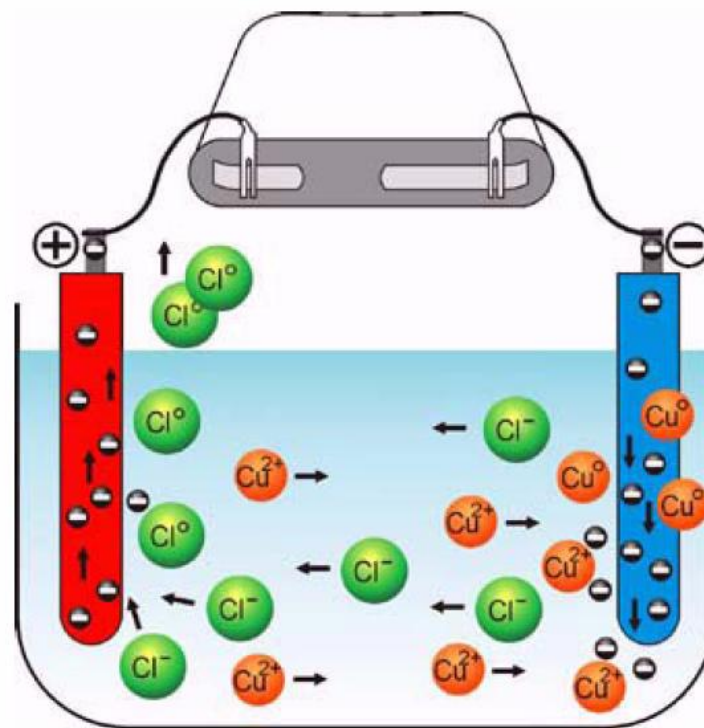
Na przykład podczas elektrolizy wodnego roztworu chlorku miedzi(II) CuCl_2 aniony chlorkowe Cl^- wędrują do anody, na której oddają elektrony, utleniając się do wolnego chloru:

Efektom reakcji jest wydzielenie się pęcherzyków gazowego chloru, natomiast kationy miedzi(II) Cu^{2+} wędrują do katody, od której pobierają elektrony, redukując się do wolnej miedzi:

W rezultacie katoda pokrywa się warstewką metalicznej miedzi.

Ogniwo galwaniczne

– ogniwo, w którym źródłem prądu są reakcje chemiczne zachodzące między elektrodą a elektrolitem. Dwie elektrody zanurzone w elektrolicie (półogniwa) tworzą ogniwo galwaniczne. Różnica potencjałów elektrod, gdy przez ogniwo nie płynie prąd, jest równa sile elektromotorycznej ogniwa (SEM).

ogniwo Bunsena

ogniwo Daniella

ogniwo Leclanchégo

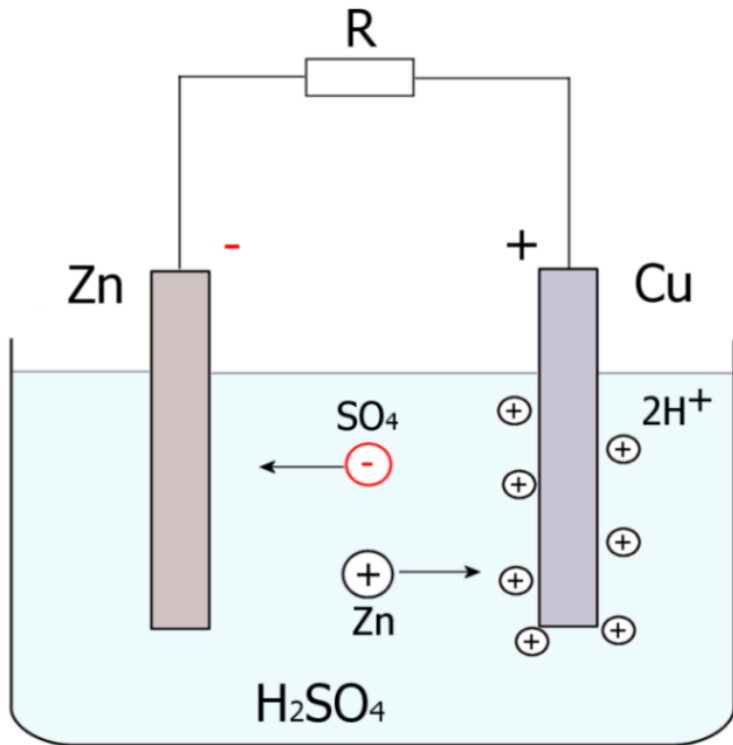
ogniwo ołowiowe

ogniwo Westona

ogniwo Volty

Ogniwo Volty

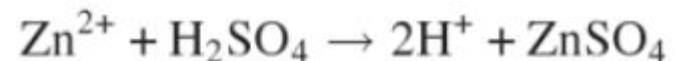
- płytki: cynkowa i miedziana, zanurzone w roztworze wodnym kwasu siarkowego. $SEM = 1,1\text{ V}$

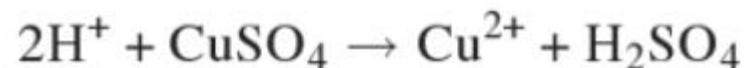
Kwas siarkowy występuje w roztworze w formie zdysocjowanej:

cząsteczki H_2SO_4 ulegają dysocjacji, w wyniku czego jony ujemne SO_4^{2-} dochodzą do katody Zn i po oddaniu dwóch elektronów tworzą wraz z Zn cząsteczki siarczanu (VI) cynku (II) ZnSO_4 . Jony dodatnie 2H^+ dochodzą do anody Cu, dobierają brakujące elektrony i osiadają na elektrodzie w postaci pęcherzyków wodoru

Osiadanie wodoru na elektrodzie miedzianej powoduje powstanie tzw. **napięcia polaryzacji**, które obniża napięcie na zaciskach ogniwa.
elektroda cynkowa

elektroda miedziana

PRĄD ELEKTRYCZNY W GAZACH

Jonizacja gazu – oderwanie lub przyłączanie elektronu

- zderzeniowa
- fotojonizacja
- trybojonizacja (*czynnik mechaniczny np. tarcie*)
- termojonizacja

Rekombinacja proces odwrotny

- Jonizacja wtórna i lawinowa

Wyładowania w gazie – *jonizacja pod wpływem pola elektrycznego*

Czynnik
jonizujący

